

զուտ հիւսել, և ի բոլոր շրջապատն պարսպին վեց և եօթն տեղ, զչորս, զերեք, և զերկու հրացան տեղաւորել: Եւ այնքան լայնատարած է շրջանակ պարսպին, թէ իցեն ժՌ [10,000] զօրք մէկ մէկ կալով ապա լցուցանեն. և այժմ երրորդ մաս ասացելոյս հազիւ գտանի զօրք: Ճարտարապետն շինուածոյն պարսպի քաղաքիս այսորիկ լեալ է ճէնրալն այն, որոյ զգլուխն հատին աստ, որ գնիչն տուեալ էր, ի մօտակայ օրերս եկն ճէնրալ մի, որ վասն դիմիշվարու կարգեցեալ էր, քանի մի օր ի տան պարոն ուլանիսին օթեանս կալաւ, և գնաց ի դմշվար: Նա ասացեալ է թէ ես գտանեցեալ էի աստ, վասն նոյն ճէնրալին, զայլ դատաստան առնել տայի, այսինքն ի 40 կտորս բաժանել գնա, որ այսպիսի լայնատարած պարիսպ շրջապատեալ է, և այն ևս անկատար: Միայն փալիֆիքատ գոյ, և ի ներքս կոյս այսքան դատարկ ընդարձակ տեղի թողեալ, որ սորա բազումք զօրք պիտոյք են. եթէ ի յայս կացութեան մնալով, եթէ 30 Ռ, տաճիկք գան, երեք օր ոչ տեէ այս քաղաքս: ... Նաև տաճիկքն ի մօտակայ տեղիս փալասանք տան. ահա այն բերթային, որ ուժիցայ կոչի, զոր սոքա ի հերու առեալ են, ի սահմանս պօսնայու, զոր անառիկ հուշակէին, ի մէջ որոյ 300 զօրք սոցա կային, զկնի 23ից աւուրց ետուն տաճկին և եկին աստ. և ժԲ զինուորք ի սոցանէ թուրքացեալ մնացեալ են անդ, որք էին ի գնդէ ճէնրալի քաղաքիս այսորիկ: Ճէնրալն քաղաքիս որ վաղուց աստ է, ծեր և չոր և տրամական անձ մի է.....:

Պատրաստական ծառայ ամենայնի
Հայր Միքայէլ Վ. Սերաստացի

1738ին ապրիլի 12
Գերորդ գիր ի սոյն թուիս
ի Պէլլրդատու

Մինչ գրեցի զգիր մի և ի պատրաստի էի տալ զայն ի փոստն, լուայ զայլ իմն վայնասուն. ասեն ԿՌ տաճիկ անցեալ զգետն ի հողն ուլահու, կամի ի վեր անցանիլ, զի արգելցէ զօգնութիւնն թէ կերակրոյ և թէ մանկանց ի վայր եղևոցն 50,000 ևս այսր քան զբարաքին, քստմնեալ են աստ բնաւքն, ուր ոչ գոյ մարդ և կերակուր:... այսօր և վաղիւ 5 և 6 տուն հայոց չունեն աստի գնալ ի պուտիմ.....:

ՆԸ.

Ինչ որ լսած ու տեսած է նամակագիրը պատերազմական վիճակին շուրջ՝ մանրամասն կերպով կը նկարագրէ նաև հետեւեալ թուղթին մէջ:

Գերարգեցեկոյ Սքրայ Հօրդ մերոյ, տեառն տեառն Մխիթարայ
Ստուշածաբանուբեան վարդապետի

.... ի յաշխարհամտրան կիրակէի հետեւեալ ԲՇ.ի գիշերն, զփայտեայ ճաղն պատուհանի եկեղեցոյն բեկոտեալ և մտեալ գող, բացեալ զտօլապն, յորում պահի սկիհն, արծաթէ խաչ մի, և թա[ս] մի, նաև բուրվան, ևս զգետեղէնք. զոչ ինչ առեալ, փախեալ է. ի յառաւօտուն տեսեալ մեր զպատուհանն բեկոտեալ, և զտօլապն ի բաց ձգեալ, և ի տապանակն սրբութեան ոչ հպկեալ, զարմացաք:... ահն տաճկին օրրստօրէ զօրանայ, զի այսր քան զբարաքին ի յեզր մօտանայ գետոյն գոն տաճիկք. ԸՌ ասեն. սոքա անդ զհազար վեց հարիւր Քչի ալիւրն ամբարեալն անդ յափշտակեցին և ուղարկեցին ի նիշ: Եւ ի գիւղօրէս խարաջ առնուն, ի կողմանէ Վխիտու ևս ժԲ Ռ տաճիկք ընդ նոսին նաև ֆրիսթաներ և հրացանք լուաք թէ սոքա մերձեցան օստովայու, որ գուշովայ ասի, երեք ժամաւ հեռի. ունին զգիտումն զի գանտառն այն տեղոյն հատանել տայցին բնակչաց